

L. VARGA PÉTER

Harry Potter reloaded?

Nem, azért nem egészen. Bár J. K. Rowling új könyve, a *Bogar bárd meséi* (Animus Kiadó, Budapest 2008, Tóth Tamás Boldizsár fordításában) a varázslóvilág még tüzetesebb feltérképezését is megcélozza, Harry Potter történetéhez alig van köze. Ellenben mulathatunk a Roxfort igazgatójának, Albus Dumbledore-nak a történetekhez fűzött jegyzetein.

Az öt mesét tartalmazó kötet eladásából származó bevételek egy gyermeksegélyező alapítványhoz kerülnek, melynek egyik alapítója maga Rowling – a gesztus nemes, mindenki vásárolja meg, a kiadvány amúgy is tetszetős: a kemény borító képi világa szerencsére eltér a Harry Potter-kötetektől. A szó szoros értelmében mesekönyvről van szó, és bár egy emberi koponya virít közvetlenül a cím fölött, senki ne riadjon meg: a rajzokat ugyancsak a szerző készítette, ez talán oldja valamelyest a feszültséget.

A mesekönyv kedvesen egyensúlyoz a fiktív varázslóvilág valósága és a mi (mugli) valóságunk közt húzódó kötélén. A kötet ugyanis alapmű a varázsvilágban, minden varázslótanonc polcán ott van, ráadásul ezt a mostani kiadványt Hermione Granger új fordításában adják közre (a tehetséges boszorkány rúnaírásból ültette át a szövegeket). A mesékhez a Harry Potter-történetekben jelentős szerepet betöltő mágus és iskolaigazgató, Albus Dumbledore fűz elmés és szórakoztató kommentárokat. Mint Rowling bevezetőjéből kiderül, ezek a jegyzetek az igazgató hatodik kötetbeli halála előtt tizennyolc hónappal készültek – tehát nagyjából akkor, amikor a Főnix Rendje az újjáalakuló sötét erők ellen kezdett szervezett módon küzdeni –, és Rowling számára McGalagony professzor, a Roxfort új vezetője bocsátotta közre, szabad felhasználásra. Rowling pedig összerakta az anyagot, s ahol kellett, kiegészítette Dumbledore jegyzeteit.

Hát így áll össze ez a kis kötet, s miután jólesően babsalyogtunk, milyen finoman és kedvesen úszik be a varázsvilág a mi világunkba, lássuk, mire megyünk a mesékkal.

Először is, a könyv nyelvezete valóban meseként olvastatja a szövegeket. Éppen csak az „egyszer volt, hol nem volt” formula hiányzik, egyébként innen nézve a Harry Potter-regények nyelvéhez nem sok köze van. Egyszerűbb, könnyedebb, meseszerűbb elbeszélésekről van szó, Harry Potter világát egyedül Dumbledore félreismerhetetlen stílusa idézi meg. A mesék egyébiránt betöltik a funkciójukat: matinés tanmesék, didaktikus történetek emberi gyarlóságról, nagyraagyásról, szerelemről, boldogságról, halálról. Mint kiderül, a varázsvilágban a varázslók és a boszorkányok ugyanolyan esendőek

és néha gonoszak, mint a muglik („a mágia legalább annyi gondot okoz, mint amennyit megold”), a végén azonban többnyire bebizonyosodik, hogy a nemes érzelmek és gesztusok élhetőbb világot teremtenek, mint a gyarlóak. Segítsük a rászorulókat, ne gyűlöljük, tanuljunk meg együtt élni (talán ez az egyik legfontosabb üzenet: a varázslók vs muglik, aranyvérűek vs sárvérűek tematika szinte mindenütt jelen van), ismerjük föl korlátainkat, ne dacoljunk a halállal, ne tiltakozzunk gyengéd érzelmeink ellen, mert azok nemesebbé tesznek minket. És ami ugyanilyen fontos, bízzunk a másokban, mert legyen bár az élet kegyetlen velünk, néha elég egy karnyújtás.

Mint említettem, Dumbledore jegyzetei nem csak a legkarakteresebben idézik meg a Harry Potter-univerzumot, de humoruknál fogva jócskán emelik a helyenként lapos-közhelyes mesék élvezeti értékét. Legfőképp azért, mert Dumbledore mélyen önironikus és cinikus. Mert miközben tisztában van saját ellenállhatatlan képességeivel, nevetni is legalább annyira tud saját magán. És ez nagy szó – ugyanolyan fontos üzenet, mint mindegyik morális példázat. Ahogy a kötet záró gondolatmenetében – saját gyarlósága kapcsán – elhangzik, „ebből is kitűnik, hogy hiába állok jól ész dolgában, épp olyan sült bolond vagyok, mint bárki más”.

Mind your head, 2006, Boráros Henrichel, installáció, 40 db tábla á 70x50 cm, Galéria Hit, Pozsony

A *Mind your head* című projekt egy konceptuális elképzelés modellezése. A cím értelmezhető többféleképpen. Itt arra utal, hogy a konceptuális művészet tisztán az ész terméke, sokszor nincs szükség egy mű megvalósítására, elég beszélni róla, vagy leírni. A látogatók magukkal vihettek egy-egy táblát, hogy helyezték el azt olyan helyen, ahol kizárólagosan a tábla jelenti az egyedüli akadályt.

